

Històries de la carn i de la sang - Agustí Esclasans

Agustí Esclasans (Barcelona, 1895-1967) va escriure més poesia que prosa, però apareix sobretot a les antologies dels millors contes catalans, com la que va aplegar Lluís Nonell el 1958 per a Selecta, o la de Ramon Mas per a Males Herbes el 2018. Precisament aquesta darrera editorial ara recupera –amb una portada inspirada en la primera edició- *Històries de la carn i de la sang*, el recull de contes que Esclasans va publicar el 1928.

Ja és curiós que aquest autor pretesament noucentista sigui conegut sobretot per contes sòrdids, generosos amb les morts sobtades (*La passejada apoteòsica*, *Pau i guerra*, *L'home de foc*, *El llamp*), els assassinats entre familiars (*La ratlla recta*, *Nit de tenebres*) o els homicidis rituals (*Les dotze venjances*). Els manuals el presenten com un deixeble d'Eugeni d'Ors, però les seves narracions no tenen gaire a veure amb les del Pantarca ni menys encara amb les de Josep Carner, que practicava l'orfebreria de lectura dominical.

Bona part dels personatges que poblen *Històries de la carn i de la sang* són homes solitaris, torturats, angoixats per les incerteses, que es veuen obligats a mentir, malviure o matar davant la dificultat de conviure amb els seus semblants. Hi trobem una denúncia de la maquinària social, de les derrotes inherents al pacte laboral o sentimental, i també un elogi de la puresa, encara que comporti aïllament, misèria o follia. Molts contes culminen amb el protagonista abandonant la llar i dirigint-se al desconegut.

Pel que fa a l'estil, són contes elegants, lírics, rics en símils, en descripcions i en frases ben girades, que a vegades contrasten amb el rerefons accidentat, però que també poden servir de vehicle a temàtiques culturalistes: és el cas dels dos millors contes del recull, *Susanna i el bany* (espriuà abans d'Espriu), que recrea en slow-motion un tema de l'Antic Testament, i *La vellesa d'Orfeu*, spin-off crepuscular d'un mite clàssic. Val la pena ressaltar, també, *Les sagetes de fusta*, una bella incursió en la temàtica fantàstica. En canvi les paràboles (*El bastaix decandit*, *L'home rellotge*) resulten massa òbvies. Un defecte paral·lel és la llargada dels contes -sempre la mateixa-, que en limita l'ambició i l'efecte sorpresa; defectes menors, en tot cas.

Lector i escriptor precoç, Agustí Esclasans va exercir feines molt variades per guanyar-se la vida, i es va estrenar com a autor amb reculls d'articles. Condemnat pel franquisme, durant la postguerra es va reconvertir en home d'ordre i va traduir i

publicar amb profusió, tant en català com en castellà. *Històries de la carn i de la sang* és el primer llibre que podem llegir d'ell després de dècades de silenci, i no és casual que l'hagi recuperat Males Herbes, una editorial que té una certa vocació d'anar a contracorrent. Cal felicitar-se d'aquesta reedició, ja que Esclasans pot connectar millor amb les sensibilitats llibertàries i postgòtiques actuals que altres autors que s'han recuperat recentment, avui dia limitats a un interès més aviat filològic.